

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 649. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm14299/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

er sagt, at man bør kalde ham den tydske, eller vel tydeligere den virelsige, Voltaire; thi hvad Voltaire kun havde Sin af, finde vi hos Gøthe: Magt til at sætte Glænde paa hvad han vil. Denne Kunst er imidlertid saavel for sit Udsprings, som for sine Følgers Skyld best mærkvædig; thi saaledes at forgylde med Kande, kan Ingen, i hvem ikke en ægte Kraft er smeltet, og det vilde i denne Henseende uden tvivl være træffende sagt, at Gøthe forgylder med den døende Berthers indbrukne Kande; thi at en ægte Kraft, kjøndt ikke ved de rene Luer, smeltede i Berther, er nægtesligt, og at Gøthes Glænde er Kold og Død, vilde ligesaa vanskeligt lade sig afbevise, som at han med den har i sine Bærker stræbt at adle megen Uærenhed. Hvad nu Følgen maa vorde, hvor dette ønskes for Poesiens rette Bestemmelse, og Konstens Triumph, er let at gjætte, og Dvædraten hvori den Gøthiske Kunst udgjør den poetiske Side er nem at konstruere; thi den foromtalte Dæfant behøver blot at komme paa Benene, for ganske naturlig at søge og finde sin Kjønnede Side at betragtes fra. Den dybere Betydning af Gøthes Kunst, saavel som navnlig af hans Faust, og hans chemiske Sammentraf og Sammentraf, eller Valgslægtskaber, turde da vel endnu vente en Stund paa sin Forklaring, og Historien saae gjerne at det aldrig kom saavidt, thi hvor Gøthes Natur-Historie bliver Tidens Dronning, er Saga naturligvis dømt fra

Thronen. Vil man i det Enkelte have et klart Brevs paa, hvad der ellers i det Hele er klart nok; med hvilken Fornemhed Gøthe ser Historien over Skuldrene, og agter den ikke engang værd at bekæmpe, men kun at bruge til en Form at støbe sin egen velbehagelige Roman i, da er hermed sagt, hvor det kan findes, og Historien vender sig, ikke mindre fornem, fra den forfængelige Kunstner, med et Fingerspeg paa Voltaire, der paa sin Blis ligeledes satte Historien Stolen for Døren, og blev derved naturligvis fri for dens Kostale, men kunde dog ligesaa godt overleve den, som undgaae dens Efter-Tale.

Til Byrtembergeren Friedrich Schiller er det Historien venstelig vender sig, og i ham finde vi da et Gemyt, paa hvem Schakyear gjorde et anderledes Indtryk, saa Schiller i ham saae Historiens Kande, som han med Kunst-Forsind vilde efterligne, der omtrent var det Samme som at sængsle hans Skygge. Hvad der begejstrede Schiller var aabenbar, hvad der i hans Dage beherskede og forvildebe hardtad alle livlige Naturer i Europa: Ideen om Frihed, og naar vi fra dette Stede see Klopstock, Gøthe og Schiller, har vi omtrent for Dis, hvorledes man med mest Held stræbde i Tydskland at forklare Middel-Alderens Drømmerid. Friheden stræbde Schiller at male i alle Stillinger, som en Røver, som en Dyrer, som en Gadrelands-Forsvarer, som Soldat, og endelig som Drømmerke, og man

4) Wieland

